

Frédéric-Georges Herr, Krzysztof Fudalej

"Artyleria, jaka była, jaka jest i jaka powinna być", Frédéric-Georges Herr, Warszawa 2013 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 15 (66)/1 (247), 193

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zapiski bibliograficzne

Frédéric-Georges Herr, *Artyleria, jaka była, jaka jest i jaka powinna być*, tłum. W. O’Nacewicz, „Tetragon”, Warszawa 2013, 275 s.

Praca przedstawia najważniejsze zagadnienia związane z użyciem artylerii podczas I wojny światowej oraz przewidywania co do jej przyszłości, z perspektywy 1922 r. Autor książki Frédéric-Georges Herr (1855–1932) w momencie wybuchu Wielkiej Wojny był dowódcą francuskiej 6 Brygady Artylerii VI Korpusu Armijnym. Następnie dowodził dywizją, korpusami, Rejonem Umocnionym Verdun, pełnił funkcję m.in.: pierwszego komendantem Centrum Studiów Artyleryjskich i pierwszego generalnego kierownika wyszkolenia artylerii, a od końca 1917 r. był generalnym inspektorem artylerii.

Obecne wydanie jest reedycją polskiego tłumaczenia przygotowanego w 1926 r. przez mjr. SG Włodzimierza O’Nacewicza, wzbogaconą o krótką informację o autorze oraz napisany przez Marcina Bryję wstęp, w którym zostały przedstawione najważniejsze zagadnienia związane z rozwojem artylerii w okresie obu wojen światowych. Praca składa się z czterech części podzielonych na rozdziały oraz przedmowy tłumacza. O’Nacewicz stwierdza w niej, iż książkę tę powinien znać każdy oficer artylerii oraz Sztabu Generalnego, a zarazem zaleca ją też oficerom innych broni.

W pierwszej, najobszerniejszej części autor omawia rolę artylerii w wojnie 1914–1918; skupia się co prawda na wykorzystaniu tej broni w armii francuskiej, ale nie stroni od wyczerpujących porównań ze sprzętem i doktryną wojsk niemieckich. Pierwszy rozdział poświęcono przedstawieniu stanu, w momencie wybuchu I wojny światowej, artylerii francuskiej i niemieckiej, a w szczególności ciężkiej i przeciwlotniczej. W kolejnych dwóch rozdziałach został szczegółowo omówiony rozwój artylerii francuskiej w czasie Wielkiej Wojny oraz jej stan w chwili zawieszenia broni, w czwartym zaś skrótowo rozwój artylerii niemieckiej w tym okresie.

W drugiej części pracy autor snuje rozważania na temat artylerii w przyszłej wojnie. W rozdziale pierwszym omówił zadania stawiane artylerii i wynikające z nich niezbędne właściwości sprzętu. W drugim i trzecim przedstawia pożądane właściwości balistyczne i taktyczne przyszłego sprzętu artyleryjskiego oraz najważniejsze zasady jej użycia: zaskoczenie, masę i odpowiednią głębokość wsparcia ataku ogniem dział. Czwarty rozdział poświęcony jest rozważaniom nad najlepszym stosunkiem sił poszczególnych broni, a piąty pożądanej organizacji artylerii i jej dowództw.

Trzecia część książki dotyczy organizacji artylerii, służb i przemysłu w czasie pokoju, a czwarta artylerii w najważniejszych państwach świata w 1922 r. Szczególnie dużo uwagi autor poświęca analizie działań Niemiec, wskazując m.in. na ich dążenie do obejścia postanowień traktatu wersalskiego. Pracę uzupełnia przygotowana przez tłumacza czterostronicowa tabela zawierająca parametry francuskiego sprzętu artyleryjskiego.

Krzysztof Fudalej